

EDITORIAL

¿Trilingüisme o des-valencianisme?

Definint-nos com nos definim com una associació valencianista, no podem deixar d'opinar sobre el programa lingüístic que des de la **Conselleria d'Educació** s'ha projectat i que ha circulat com a "**decret de trilingüisme**". En un primer moment no pareix cap idea destrellada pensar que dels centres educatius els nostres joves ixqueren dominant tres llengües; constituiria una preparació que els faria mes complets i competents, tant en lo laboral com en lo personal.

Quina situació mes idíllica seria eixa. I, certament, en eixe programa voldriem vore un projecte sincerament pensat per a millorar la preparació dels alumnes, pero dona la sensació de que es una mes d'eixes mides preses de cara a la galeria, puix la trajectoria de la Conselleria d'Educació ha mostrat una sistemática **falta de sensibilitat** cap als problemes de l'educació en general, i, molt especialment, cap a la **llengua valenciana**.

Resulta ben estrany que un govern no es preocupe per la llengua propia i materna, inclus tinent en conte la complexitat de la societat valenciana; pero lo que ya costa d'entendre es l'afany que des del poder es te per difuminar fins a fer **desapareixer** qualsevol vestigi que nos recorde que tenim una llengua, la valenciana, vehicul ancestral de comunicació entre els valencians de totes les classes i condicions.

L'Historia ya nos ha mostrat la forma en que diferents governs (tant en dictadura com en democràcia) han procurat la desaparició total de les propies senyes identitàries i, com no, d'un idioma secular. Tots han tingut instruments i col·laboradors, i l'actual no es queda arrere, entre uns altres conta en la **AVL**, al servici dels interessos polítics, que no dels valencioparlants; conta tambe en els **intolerants**, eixos que encara criden fort: "Que hable en cristiano, que hable en español"; controla una **televisió** que, a poc a poc, va fent canviar el lèxic i la fonètica a pesar de la programació deplorable que emet -i ad aço haurem de donar gràcies perque aixina, per falta d'audiència, el proces va al relenti i ajuda a que molts valencioparlants continuen sense infectar-se-; i, com no, te el control del **sistema educatiu**, un sistema que arriba a ridiculitzar lo autocton mentres sobrevalora lo estrany i, quan no, participa de l'intent de fer passar, com si tradicions seculares de la nostra cultura foren, manifestacions autenticament estranyes. Un sistema que no ensenya, sino que adoctrina i dogmatiza, i ademes es recrea en una "**escola valenciana**" que dista anys llum de ser-ho, que s'aprofita de l'ignorància o de la bona fe dels pares, que seguix manifestant-se a l'ampar de la "marfega" i de les trobades, i que al so del tabal i la dolçaina contribueix a

anular-nos com a poble.

A tot això es juga, i en la partida, ni estem, ni gogem de cap oportunitat per a estar els **valencianistes**; ya s'han encarregat de penjar-nos els calificatius mes grossers i infames, clavant-nos a tots en el mateix sac dels violents i els intolerants que monten absurts avalots **anticatalanistes**, als quals els mijos donen el reso mediatic que neguen a tants actes culturals que el valencianisme organisa.

Però a lo que anavem, ¿realment este programa del trilingüisme supondrà una millora -ya que no solucio- als greus problemes d'un sistema educatiu que ha arribat a uns nivells **llastimosos**, o sera una carrega mes que hauran de solucionar els professors com puguen? ¿L'exconseller tenia planificat este tema per a assegurar-se de que podia ser una realitat, o ha segut una **ocurrencia** mes de les que han caracterisat la seua gestió? Si a hores d'ara els alumnes ni tan sols deprenen be les dos llengües que son oficials (lamentablement, cap d'elles la valenciana, encara que li diguen "valencià"), ¿tenen de veres l'intenció de que en tota la geografia valenciana s'ensenyen tres llengües al **mateix nivell**?, ¿s'acabaran, puix, les **exencions** de qualsevol d'elles? ¿Queda garantit que tots els escolars valencians, independentment de la comarca a on tinguen la seua residència, seran competents, a lo manco, en les **dos llengües oficials** reconegudes en l'Estatut? I l'actual conseller, ¿durà avant esta proposta d'una educació trilingüe en la que, en realitat, continuarà marginant-se la **llengua valenciana** -llengua materna d'un elevat percentage d'escolars- mentres s'ensenyen el català, el castellà i l'anglès?

Sigam realistes, ben poc podem esperar d'un **Partido Popular** que en les varies fulles del seu programa electoral dedicades a educació no destina ni un paragraf a la cultura i a la llengua propia. Això si, han fet un gran esforç en l'apartat que titulen "**El valenciano**": bons propòsits darrere dels quals no hi ha cap bona intenció; no podem mes que "felicitat-los" per la seua constància, puix passen els anys i continuen imperterritos en la seua política d'engany i estafa al **Poble Valencià**.

En resum, i per ad aquells que ya han perdut l'innocència i saben a qué juga este govern, els recordem que encara se pot dependre la llengua valenciana en els **cursos** que organisen anualment diverses **associacions valencianistes** (i dels quals no esperen trobar notícia en els mijos de comunicació), i que, en mig de tanta manipulació, tanta ignorància, tanta desídia i tanta mala fe, encara queden valencians conscients disposats a transmetre als seus fills l'herència rebuda de sos pares.

LA CITA

La verdadera manera de no saber res es dependre-ho tot alhora.

George Sand

SUMARI

- 1
• EDITORIAL: **¿TRILINGÜISME O DES-VALENCIANISME?**
- 2
• LLISTAT: **ACTIVATATS CULTURALS**
- PATRIMONI VALENCIÀ: **L'ALBUFERA. CENT ANYS NOSTRA**
- 3
• FRUITES, VERDURES I HORTALICES (LIV): **PARLEM DELS CHAMPINYONS**
- PATRIMONI VALENCIÀ: CAMINS D'ART - ALCOY: **ANTIC ASIL DE LES GERMANETES DELS POBRES I ANCIANS DESAMPARATS**
- RESENYA BIBLIOGRAFICA: **SE LO DIJE A LA NOCHE**
- 4
• PASSATEMPS
- FAULA: **LA PLANTA I LA VARA**

ACLARIMENT

Esta publicació està redactada en les Normes d'El Puig. Encara que es una obra colectiva, l'encarregat de la redacció final de cada article te llibertat per a fer-ho en la normativa d'accentuació de la seua preferència. Este tema es motiu de debat, pero no de divisió, entre nosatres.

AVIS

Est estiu aprofite per a passar-s'ho be. I per ad això res millor que conèixer a gent nova i fer molts amics.
(Per a passar-s'ho be i perque aixina seran mes els coneguts i amics a qui repartir fotocopies del *Rogle*. ¿Quí ha dit que els bons desijos han d'estar renyits en l'interès?)

ACTIVITATS CULTURALS JULIOL - AGOST DE 2011

Trobarà més informació dirigint-se a les respectives associacions:

Aellva (Assoc. d'Escriptors en Llengua Valenciana) C/ Alt, 64. 46003 Valencia C.
www.aellva.org

ARV (Accio Regne de Valencia)
Av. Menéndez y Pelayo, 10-12 b 46910 Alfafar
www.acciorv.com

PJV (Plataforma Jovenil Valencianista)
info@pjvalencianista.org
www.pjvalencianista.org

RACV (Real Academia de Cultura Valenciana)
C/Avellanés 26. 46003 Valencia C.
Tel 963 91 69 65 Fax: 963 91 56 94
www.racv.es

3 Juliol (dumenge) Restaurant "El Chispa".

DINAR DEL MIG ANY

+Info: **Aellva**

Del **5 Juliol** al **12 Agost**

AULA D'HUMANITATS I CIÈNCIES-RACV

▪ **XIII Seminari d'Art Prehistòric.** (Tirig, 5 a 7 juliol). Només ponents i becariis.

▪ **XXVII Seminari de Llengües i Epigrafia Antiques** (Gandia, 12 a 14 juliol). Només ponents i becariis.

▪ **XXXII Curs d'Història Valenciana** (Gandia, 18 a 22 juliol). Entrada lliure.

▪ **VI Curs de Ciències** (Gandia, 8 a 12 agost). Entrada lliure.

+Info: **RACV**

11 Juliol (dilluns) 20:00 h. Seu de l'Aellva.

TERTULIA-TALLER DE PROSA

+Info: **Aellva**

II CONCURS DE CARTELLS Dia Nacional Valencià, 9 d'Octubre de 2011

Les bases se poden consultar en la pàgina web de l'associació organitzadora.

Entrega d'originals: del 1 de juny al 1 de setembre.

Organisa: Accio Regne de Valencia.

+Info:

PJV, www.pjvalencianista.org
ARV, www.acciorv.com

CONTACTA EN NOSATRES

Apartat de Correu 527

46002 Valencia ciutat

Telefon: 617 030 370

rogle@rogleconstantillombart.com

Rogle en Internet

Tots els exemplars editats fins ara estan, en pdf, en: **www.rogleconstantillombart.com**,

www.cardonaves.com,

www.enkara.org

www.pjvalencianista.org i

www.acciorv.com

PATRIMONI VALENCIÀ

M³A.M.C.

L'Albufera. Cent anys nostra

"Cent anys nostra". Este es el lema triat per a l'exposició que commemora el centenari de l'adquisició al **Estat espanyol**, per part del **Ajuntament de Valencia**, del mont de la **Devesa** i del **Llac de l'Albufera**. La Llei de cessió dels terrenys se publicà l'any 1911, encara que no seria fins a 1927 quan se firmaria l'acta de la venda. Esta llei va establir un traspas a títol de contraprestació econòmica o gravamen en un cost de 1.072.000 pessetes.

En motiu d'esta efemeride, les diferents administracions públiques valencianes, encapçalades per l'Ajuntament de Valencia, inauguraren el passat mes de març, en l'edifici de **L'Almodi del Cap i Casal**, una exposició general sobre el **Parc Natural de l'Albufera** que podrà visitar-se fins al mes de setembre. Es una de les diverses activitats programades en el fi de difondre i potenciar entre els valencians i visitants els valors d'este paratge natural.

L'exposició presenta una visió a lo llarg de vora mil anys i un apassionant viatge històric, des de l'època arap (el nom Albufera deriva del terme arap *Al-buharia*, diminutiu de *Al-bhar* -el mar-) fins a **Isabel II**, ademés estan presents totes les facetes de l'actual parc natural, remarcant els valors migambientals i la riquesa de la seua fauna i flora, fent retrospectiu a base d'imatges històriques, algunes d'elles inèdites, un centenar de documents i mes de doscents objectes de col·leccionista. Tambe, i per mig de la representació d'un antic lloc de caça, introdueix al visitant en la zona dedicada als principals usos del llac i la devesa, i a les diferents facetes, formes de treballar i estils de vida que han generat estos usos, dels quals, els mes tradicionals i importants han segut la peixca, la caça i el cultiu de l'arros.

L'orige del llac es troba en les aportacions sedimentaries dels rius **Turia** i **Xuquer**, que tancaren l'eixida a la mar d'una baia. El cordo arenos comença a deu quilometres al sur del nucli urba

de Valencia i arriba fins a **Cullera**. Des del seu orige la superfície que ocupava el llac, en un principi d'aigua salobre i posteriorment dolça, d'un 30.000 Ha en època dels romans, s'ha vist reduïda de manera considerable, entre uns altres factors pel cultiu extensiu de l'arros, que fa vora 200 anys començà a plantar-se en les seues aigües (marjals), de mane-

FOTOGRAFIA ANTIGA

ra que l'extensió del llac en l'actualitat es aproximadament de 3.000 Ha.

Continúa sent, no obstant, un dels llacs mes grans de la **Península Ibèrica**, i per tant una de les zones humides mes importants, no sols de la península, sino inclús de tota **Europa**. Important lloc d'acollida d'aus migratòries, i en una fauna i flora autòctones molt diversa, a on es crien espècies endèmiques, constitueix un paratge d'alt valor ecològic.

Ademés de commemorar-se el centenari de l'adquisició d'este espai natural, tambe es complix el 25 aniversari de la declaració de l'Albufera i el seu entorn com a **Parc Natural**. El **Consell de la Generalitat Valenciana** li otorgà este reconeixement per mig del Decret 89/1986 de 8 de juliol de 1986 i fon el primer parc natural declarat en Valencia.

Ara fa cent anys que l'Albufera de Valencia i part del Parc Natural en que s'emmarca han passat a ser patrimoni dels valencians. A l'incalculable valor ecològic i migambiental s'ha d'afegir una impressionant bellesa paisagística, motiu d'inspiració per a generacions d'artistes, de la qual podem fruit tant propis com forasters, be donant un passeig en barca pel llac, recorrent les diferents rutes que travessen el Parc Natural o visitant els centres faunístics i els llocs d'interés de la zona.

Ara es un bon moment per a aprofitar les exposicions i les diferents activitats que s'han programat entorn ad esta efemeride i profundisar en el coneixement d'este habitat natural i estos paisatges singulars propietat dels valencians.

ESTAMPA TÍPICA DEL LLAC

COLABORA EN EL ROGLE

Donar difusió ad esta publicació es la millor forma de col·laborar en nosatres. Tambe pots fer-te **soci** (36 € a l'any) o **colaborador** (12 € a l'any), i t'enviarém a casa tots els numeros que es publiquen durant l'any.

Si tens voluntat de fer alguna puntual aportació econòmica, tambe te quedariem molt agrats.

El nostre numero de conte, en **Ruralcaixa**, es: **3082 1222 81 4622492421**

Parlem dels champinyons

Baix este nom s'agrupen diverses espècies de **foncs agaricàceus**, molts d'ells comestibles. Els champinyons (*Psalliota campestris* i unes atres espècies com *Psalliota arvensis* i *Psalliota hortensis*), són tots molt pareguts entre sí. A diferència de les cultivades, les espècies espontànies o silvestres, que vegeten en mont baix, en hortes i prats, aparèixen generalment en les primaveres,

d'estiu o d'hivern. Però, d'entre tantes espècies silvestres que créixen espontànies en la superfície de la Terra, per la seua gran popularitat i us en els cinc continents, el champinyó de cultiu és el fonc més consumit i apreciat.

També conegut com a **Bolet de París**, en Europa es cultiva en gran èxit en infinitat de grutes i coves de montanya, aixina com en locals tancats i preparats a l'efecte, equipats degudament en sistemes d'aire acondicionat, creant l'ambient artificial necessari per al seu creixement.

El champinyó és un fonc de bonica presència, de color blanc immaculat quan, acabat de collir, aparèix pels mercats. Consta de tres parts ben diferenciades: el **capell** és la zona més carnosa i té forma arrodonida i globosa, lo que recorda a un chicotet paraigües; el **peu** és la part del fruit que aguanta el capell: cilíndric, llis, blanc també, i per la seua part inferior s'unix als filaments del fonc que créixen en terrenys a on hi haja abundant materia organica en descomposició de la que obtindre els nutrients; i la tercera, l'**himeni**, que se situa en la part inferior del mateix capell, format per quantioses laminetes en forma de radis.

Els champinyons ocupen un important lloc en numerosos **guisos** de cuina: com a guarnició per a la carn i peix; en ensalades, com aperitiu, torrat o fregit en un puntet d'all, joliver i oli d'oliva; en pernil o en sopes i purés, i molts atres. El seu consum és deliciós, tant per lo suculent del gust, com també pel perfum que desprén i se deixa sentir en les arts culinàries quan s'utilisa. Els **valors dietètics** del champinyó són comparables al d'unes atres varietats de bolets, encara que no oferixen un important valor nutritiu degut a l'alt contingut d'aigua (un 87,70%). No obstant, és un aliment sà i exquisit que conté el 4,9% de proteïnes, el 0,2 de greix, el 0,7 de glucosa, el 0,8 de fibra en brut, el 0,8 de cendra i el 2,9 d'unes atres matèries extractives no nitrogenades.

En els darrers 50 anys ha guanyat un alt nivell comercial en **Espanya**, tant en l'industria conservera com en fresc. Està present en els mercats durant tot l'any. Les varietats més conegudes són: **Mazo** i **Nieve**. **França** és el país productor més important del món i va per davant de qualsevol atre en les millors varietats i excelència en el cultiu.

RESENYA BIBLIOGRAFICA J.M.M.

García Hoyuelos, Juan Carlos

Se lo dije a la noche

Ediciones Beta III Milenio S.L. Bilbao, 2011

(363 pàgines)

Se lo dije a la noche no es un llibre de poemes a l'us, puix la seua estructura i concepció es especial. Presenta 69 poemes en **castella** de **Juan Carlos García Hoyuelos** -un burgales de **Basauri**, com ell es definix- que es tradueixen aleatoriament a les diferents **llengües iberiques**. Incorpora ademes un **DVD** que inclou eixos poemes, recitats en uns casos, musicats i cantats en uns atres.

Una pleyade de persones, entitats, associacions, interprets... han fet possible esta obra que s'estructura de la següent manera: una presentació, tres prolegs i una relació de traductors, rapsodes i cantants; les 69 poesies, cinc de les quals estan traduïdes a la **llengua valenciana** (18. *Dis-m'ho tu*, 36. *Les teues llagrimas d'acer*, 47. *Delirius*, 53. *Corruquejos de zèfir* i 59. *Oblidar ta veu*); un Epilec, i la relació de biografies de traductors, col·laboradors, rapsodes, compositors, musics i cantants, ademes d'informació de les institucions traductores i col·laboradores.

Se lo dije a la noche es un homenage a l'amor, a l'expressió dels sentiments a través del llenguatge poetic, pero també es un homenage fet, des de la sensibilitat i el respecte, als diferents idiomes iberics; entre els que s'inclou el valencià autèntic per expres desig de l'autor, a pesar de les pressions que rebe per a no usar-lo.

Els amants de la poesia fruïran d'esta obra tan completa, escrita i pensada en castella, pero en la que s'han creat espais per a les atres llengües hispaniques, i ho podran fer llegint, escoltant o fruït dels temes musicats que incorpora

PATRIMONI VALENCIÀ

CAMINS D'ART (II)

ANTIC ASIL DE LES GERMANETES DEL POBRES I ANCIANS DESAMPARATS

L'iglesia de l'antic **Asil de les Germanetes dels Pobres i Ancians Desamparats**, ubicada en la part alta de la ciutat de **Alcoy**, formava part d'una institució assistencial i benèfica a finals del segle XIX. Fon construïda en estil neorromanic entre els anys 1891 i 1893, segons el projecte de l'arquitecte **Timoteo Briet** i baix la direcció del mestre d'obra **Jorge Vilaplana**.

L'estil **neorromanic** està basat en l'historicisme, moviment que se desenrollà a lo llarg del segle XIX i principis del XX, i que tractava d'imitar estils arquitectònics d'unes atres epoques incorporant algunes característiques contemporànies. D'esta manera, l'iglesia de l'Asil representa una reinterpretació del modernisme i introdueix una simbologia geomètrica, en figures senzilles (quadrats, cercles) que representen un esquema abstracte, en una harmonia calculada.

L'edifici, en **planta de salo**, consta de dos nivells, la planta principal a nivell de carrer, per a on s'accidix al temple, i un soterraneu en diferents dependències (espais de servei de l'antic asil).

El temple es trobava en un molt roïn estat de conservació i l'intervenció dels tècnics ha segut considerable. En l'interior han eliminat el **fals sostre** existent baix la coberta, que s'ha refet de nou conservant la decoració original del cel en estrelles blanques de set puntes (que imita l'estil bizanti). S'han restaurat els retaules de les parets central i laterals, i en estes últimes s'ha recuperat el **color burdeus** que servix de fondo a **creus mossaraps** distribuïdes per elles. S'han restaurat també estucs, molures, columnes, capitells, etc.

En l'exterior de l'edifici s'ha netejat la **frontera** i restaurat la porta d'accés principal, i s'han recuperat les teules de ceràmica i l'entramat de fusta de la **coberta**.

D'una rellevància especial ha segut la recuperació de dos grans quadros del pintor **Francisco Laporta Valor**, originaris d'esta iglesia i que varen ser cedits a la **CAM** quan es tancà el centre benèfic.

L'exposició "**Camins d'Art**" dedica esta seu als continguts relacionats en la religiositat popular, principalment en les **festes de Nadal** -celebració tan arrelada i original en la capital alcoyana-. La mostra contempla una important iconografia de la Sagrada Família i dels Reis d'Orient.

<p>Resol l'acrostic del costat a partir de les definicions.</p> <p>La solucio a peu de pagina.</p>	<p>1. Gayata o bastó utilitat per a sostindre's o recolzar-se. Tambe el que utilisen els bisbes, arquebisbes o el Papa com a insgnia del seu carrec.</p> <p>2. Cetaceu de 15 a 20 metros de llongitut, en el cap molt gran, i del qual s'aprofita el greix que almagasena en gran cantitat.</p> <p>3. Substancia seca o pastosa, formada per l'acumulacio en l'obertura ocular d'una secrecio de la mucosa i de les glandules dels parpalls.</p> <p>4. Tenda o establiment a on se ven carn.</p> <p>5. Pa gran, redo i pla.</p> <p>6. Instrument chicotet i buit, que pot tindre diverses formes i fet en diferents materials, i que bufant en ell en força produix un chiulit.</p> <p>7. Afluixar o soltar una cosa que es tenia agafada. Fer algun comentari o dir alguna paraula que, per la seua naturalea o circumstancies, no era convenient pronunciar.</p> <p>8. Foll, que ha perdut la rao, sense juí.</p> <p>9. Ferramenta de fulla corba i manec de fusta, utilitada per a segar les herbes i els cereals madurs.</p> <p>10. Se diu de la persona, animal o cosa respecte del lloc del que procedix o es originari.</p> <p>PARAULES VERTICALS:</p> <p>1. Gastar els diners o una atra cosa en exces i en coses roines o inutils.</p> <p>2. Plorar en molta afliccio, en moviments convulsius, respirant de manera entretallada i produint certs sons en la gola.</p>	<table border="1"> <tr> <td>1.</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>U</td> <td>—</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>C</td> <td>—</td> <td>—</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>G</td> <td>—</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>Ç</td> </tr> <tr> <td>6.</td> <td>H</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> </tr> <tr> <td>7.</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>M</td> <td>—</td> <td>—</td> </tr> <tr> <td>8.</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>A</td> <td>—</td> <td>—</td> </tr> <tr> <td>9.</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>Ç</td> </tr> <tr> <td>10.</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>N</td> </tr> </table>	1.	—	—	—	U	—	2.	—	—	C	—	—	3.	—	—	—	G	—	4.	—	—	—	—	C	5.	—	—	—	—	Ç	6.	H	—	—	—	—	7.	—	—	M	—	—	8.	—	—	A	—	—	9.	—	—	—	—	Ç	10.	—	—	—	—	N
1.	—	—	—	U	—																																																									
2.	—	—	C	—	—																																																									
3.	—	—	—	G	—																																																									
4.	—	—	—	—	C																																																									
5.	—	—	—	—	Ç																																																									
6.	H	—	—	—	—																																																									
7.	—	—	M	—	—																																																									
8.	—	—	A	—	—																																																									
9.	—	—	—	—	Ç																																																									
10.	—	—	—	—	N																																																									

FAULA

M^aA.M.C.

La planta i la vara

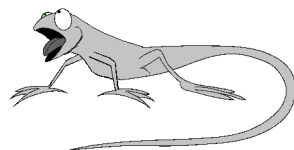
En un jardí una volta hi havia una planteta molt bonica i templada, que s'empinava cap amunt, en molta pres-

tancia i orgull, i alçava al cel el seu plomall de fulles tendres, mentres suportava en malhumor la presència junt ad ella d'una vara seca, dreta i vella.

-iVara! -se va impacientar la planta-, te tinc massa prop. ¿No podries anarte'n un poc mes llunt?

La vara se feu la sorda per a

no contestar-li.

Llavors la planta se dirigí a la bardiça d'albarzer que la rodejava i li digué:

-iAlbarzer!, ¿no podries anarte'n a qualsevol altre lloc? Me molestes.

La bardiça feu com si no l'escoltara, i no contestà

Pero un fardacho que per allí reptava alçà el seu cabet i mirant en sorna a la planta li digué:

-Planteta bonica, ¿encara no has comprés que deus a la vara la possibilitat d'estar dreta? I respecte a la bardiça, ¿encara no t'has percatat de que està protegint-te en contra de les males companyies?

Qui no sap agrair els favors rebuts, mereix ser abandonat a la seua sort.

Adaptacio i traduccio al valencià d'una faula de Leonardo Da Vinci treta de www.universoliterario.net

<p>GLOSSARI (paraula/ sinonims: definicio)</p> <p>Albarzer/ gavrera/ garguller/ garbulla: Arbust de la familia de les rosacees en branques espinoses i flors menudes blanques o rosades; el seu fruit son les mores.</p> <p>Bardiça/ abruixell: Conjunt de plantes espinoses que es posen sobre un mur per a evitar el pas. // Paret feta en canyes o branques entretreixides per a tancar un corral, un camp o un terreny.</p>	<p>Empinava de empinar/ elevar/ aupar: Posar dret i alçar en alt.</p> <p>Fardacho/ sarvacho: Nom de diferents reptils sauris de l'especie <i>Lacerta</i> en el cos llarg i una llarga coa. El cos està cobert d'escata fina de colors vistosos com ara vert, blau o groc.</p> <p>Llunt/ lluntà: A distancia considerable.</p> <p>Plomall/ pompo: Qualsevol cosa que te forma de plomer o feix de plomes.</p>	<p>Prop/ proxim: Immediat. A curta distancia</p> <p>Soportava de soportar/ aguantar/ sostindre: Tindre una carrega o pes damunt, o resistir en paciencia alguna situacio desagradable o molesta.</p> <p>Sorna/ burla/ guasa/ socarroneria: Ironia malevola en la que es diu o es fa una cosa.</p> <p>Vara/ pal/ verga: Branca prima, neta i sense fulles.</p>
--	--	---

Solucio: Verticals: 1. BALAFIAR 2. CHANGLOTAR

1. BACUL 2. CACHALOT 3. LLAGANYA 4. CARNICERIA 5. FOGAÇA 6. CHIULET 7. AMOLLAR 8. ORAT 9. FALÇ 10. ORIUNT

I RECORDA...La nostra primera paraula es **balafiar**. L'accio i efecte de balafiar es **balafament**. Es **balafiador/-ra** la persona que gasta els diners sense trellat. Eix. *Ha balafiat la seua fortuna en festes i objectes de lux. / Es un balafament gastar tants diners en reformar la casa.*

La nostra segona paraula es **changelotar**. Sinonim d'esta es **changelotejar**. L'accio de changlotar es **changelot** o **changeloteig**. S'aplica la paraula **changelotant** a la persona que changlota. Eix. *Se sentia un changlot en l'habitacio del costat. / El chiquet changlotava perque l'havien castigat. / La mare, changlotant, demanava clemencia per al seu fill.*